

Búcsú a Tabántól

Délutáni séta az ódon utcákon

Verőfényes vasárnap délután. Apák diáksapkás fiaikat viszik, hogy megmutogassák nekik a török időkből maradt girbe-gurba utcákat, az ódon köveket, a halálra szánt viskókat.

A ház, ahová először belépünk, csak akkorka, mint valami mesebeli törpe-házikó. Hat lakás van benne, alul, felül, oldalt, egymás hegyén-hátán, édesen-furcsa összevisszaságban, de a hatból nem telne ki egyetlen nagyobb fajta szoba. Egyik tenyérnyi szobácskában házaspár ül az ablakpárkány előtt. Kávéznak. Nem csodálkoznak az idegenen. Megszokták. Most sokan látogatják őket, mint a néger falut a kiállításokban.

– Öreg már ez a ház – vetjük oda belépőben.

– Öreg – hagyja rá a férfi. – Száz éves.

– Hova beszélsz, száz, papa? – feddi a néni, a budai hegyvidék jellegzetes tájszólásával. – Van ez talán vagy négyszáz is.

– Száz – csökönyösködik az öreg, akinek bizonyos számon túl már minden csak „sok”. – De előbb ki nem hurcolkodunk, míg a tetőt le nem szedik a fejünk fölé – harciaskodik.

Minden ház szép itt, minden házba érdemes benézni, mint ahogy a múzeumban minden tárgy érdemes a megtekintésre. Az arányok gyermekesen, esetlen bája, csorbult kövek, parányi ablaknyílások, törött ablakok, megfeketült falépcsők, petróleumlámpa, sánta karosszék az udvaron, amelyekben a ház anyókéja vagy vénembere sütkérez. Rozsdás mosóüst s a hepehupás kövek között fél négyszögölnyi kertecske, törött zsindelemmel, kék szódásüveggel körülkerítve. Nincs olyan udvar, amelyikben ilyen tréfás kiskert ne volna. Meg macska. Meg gyerek. Meg nyolcvan éves öreganyó.

A gyerekek háborúsdit játszanak. Futkároznak egyik házból ki, a másikba be. Itt mindenki ismeri egymást, mint falun. A házakat is mind ismerik. A híres Pischinger-ház ellen folytatják most a harcot a Pasztusz-ház, a Kokesch-ház, a Vörös-ház s a Bogyik-ház gyerekei.

Vajon hová, merre szélednek a Tabán lurkói? Ki erre, ki arra. Amerre a szél fújja őket. Esztendőre már bajosan lesz együtt a „csapat”. Pöttöm gyerekek úgy beszélnek itt a kilakoltatásról meg a közmunkatanácsról, mint

másutt a mumusról vagy a bubusról. Itt is, mint szegény embereknél általában, a gyerekek nagyon bölcsek, s a felnőttek igen gyerekesek.

Egyik lyukas háztetejű, kátránypapírral fedett házikóban pompás galambdúc.

– Galamb van? – kérdezzük.

– Csak volt, most túladunk mindenem, le kell mondani a kényelemről – siránkozik egy néni.

– Kényelemről?

– Úgy éltünk itt, mint a magunkéban. Csak a jó Isten tudja, mi lesz velünk.

Keresete alig van itt valakinek. Abból éldegélnek, hogy az olcsó lakásban albérlőket tartanak.

A fűszeres itt még szatócsnak hívhatja magát. A csorba falakon fehér, fekete krétával felírások: „Beteg vagyok.” „Petrov, írj Csepelre.”

Eltűnnek majd a régi, szép utcanevek. Hová lesz az Ív utca, Aranykakas és Aranykacsa utca, a Holdvilág utca?

A Kereszt téren még áll az ódon kőkereszt. A kocsmákból citeraszó szüremkedik, egy-egy házból hegedűszó, fuvola.

Beesteledett. Hetet harangoznak. Búsan leng a harangszó az aprócska házacsok fölött. A sárga hold is feltűnt már a tavaszi égen. Még sárgábbra festi a beteg sárga házfalakat.

A lakásokban csak itt-ott gyulladoznak föl a lámpák a homályos ablaküvegek mögött. Itt többnyire sötétben ülnek az emberek. Elcsendesül a Tabán.

Arra gondolunk, mily jó volna, ha egy angyal átrepülne most az utcácskák között, s egyetlen mozdulattal letörölné a gondot az emberek lelkéről.

-i.

1933. április 13., csütörtök, 4. old.